Otázka: A přesto říci životu ano

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): J.

Název knihy: A přesto říci životu ano

O životě autora:

Psycholog židovského původu Viktor Emanuel Frankl se narodil v roce 1905 ve Vídni a zemřel tamtéž ve věku 92 let. Jeho otec Gabriel pocházel z moravského městečka Pohořelice. Matka Elsa patřila k jednomu ze starobylých pražských židovských rodů, díky ní patří k Franklovým předkům i věhlasný rabi Loew. Tím se stal Frankl právoplatným židem, což mu v pozdější době neprospělo, ocitnul se v koncentračních táborech, jako byl Terezín, Osvětim, Fůrkheim, kde prožil tři roky svého života.

Mladý Viktor si už v patnácti letech dopisoval se zakladatelem psychoanalýzy Sigmundem Freudem, během studia medicíny zase navázal úzký kontakt se zakladatelem individuální psychologie Alfredem Adlerem. Po promoci se vydá na dráhu neurologa a psychiatra. Postupně vypracovává svou vlastní psychoterapeutickou metodu, tzv. logoterapii. (třetí zájkladní potřebou „touha po smyslu“).

Frankl vychází z předpokladu, že člověk je bytost, která hledá smysl. Od tohoto jednoduchého tvrzení se logoterapie odvíjí. Pomáhá osobám rozpoznat hodnoty, které je přitahují, a také napomáhá jednotlivému člověku, aby si uvědomil jedinečnost své osoby i hodnotu rozhodnutí. Tímto způsobem umožňuje každému uskutečnit to nejlepší, co lze v konkrétní životní situaci udělat. I tím, čím se zabýval mu zřejmě v pozdější době pomohlo vyznat se a dokázat překonat utrpení v koncentračním táboře.

Po obsazení Rakouska nacistickým Německem Frankl přijal místo vedoucího neurologického oddělení Rothschildovy nemocnice, kde jsou ošetřováni pouze Židé. Upravuje zde v nebezpečí

života diagnózy pacientů, aby nemuseli podle nacistických zákonů podstoupit eutanazii.

Koncem roku 1941 dostal jako jeden posledních, povolení ke sňatku. Za manželku si vzal staniční sestru Tilly. Jejich jediné dítě bylo zabito při nuceném potratu, neboť Židům bylo zapovězeno mít potomstvo. Když bylo jasné, že se blíží deportace, začal psát knihu s názvem *Lékařská péče o duši*, ve které svou novou metodu zevrubně popisuje.Ikdyž měl možnost se vyhnout následujícímu problému v jeho životě, neudělal to.(Nechtěl opustit rodinu, která neměla tuto možnost).

To, co následovalo, autor popisuje v knize, kterou si představujeme. Dílo ***A přesto říci životu ano*** s podtitulem Psycholog prožívá koncentrační tábor, kterou věnoval své zemřelé matce. Celkově za svůj život napsal spousty knih, které byly také přeloženy přibližně do 22 jazyků. Byl profesorem neurologie a psychiatrie na vídeňské univerzitě a též i v USA na mezinárodní univerzitě. Zemřel přirozenou smrtí roku 1997.

O díle:

„Psycholog prožívá koncentrační tábor“. V tomto díle jde především o vylíčení prožitků a událostí v koncentračním t., o tom, co prožívalo mnoho židů – děti, muži, ženy. Autor se zde však nechce zmiňovat o velkých ohavnostech, ale o běžném trápení v tomto nelítostném prostředí plného násilí, neúcty, povyšování, bezmoci…. Zprvu si musíme uvědomit, že i mezi vězni byli „lepší“ tzv. kápové=jiným slovem to byl prominentní vězeň, který často ubližoval těm obyčejným vězňům, jak autor popisuje spíše obyčejným číslům, neboť jakmile člověk vstoupil do lágru, měl pocit, že jeho „já“ se vytrácí a že se z něho stává pořadí čísel, ale tomu se musel každý sám zevnitř bránit, přinejmenším se o to snažit, protože pak vězeň slábnul na duši i na těle. Autor zde také říká, že člověk, který tímto prostorem nikdy neprošel, má milné představy o poměrech v lágru, i zde byl vzájemný boj o život mezi vězni, především v menších lágrech, protože ty byly známy jako vyhlazovací.

Když se odebereme na úplný začátek díla, zde je popisováno přijetí, které mělo řadu procesů. Hned po příchodu bylo vězni odňato vše, co měl, to celé byla první fáze. Celé dílo je totiž rozděleno na 3 fáze – první fáze: přijetí do tábora, fáze vlastního života v lágru, fáze po propuštění-osvobození z lágru. Potom jsou fáze (celá kniha) rozděleny též pod nadpisy: např. První selekce, Touha po samotě, Analýza provizorní existence, Osud si hraje s míčem…. Dílo popisuje pocity, ale též chod a běh prostoru.

Zde se objevuje nadřazenost – k nadřazenosti můžeme též dodat, že cigaretu si mohl vykouřit

jen kápo, protože 12 cigaret se rovnalo 12 polévkám a to si pak každý vězen, který chtěl žít, rozmyslel a tak cituji autora: „jakmile někdo z kamarádů začal svých pár cigaret kouřit sám, tu jsme věděli, že už nevěří v to, že to půjde dále, a to také skutečně nešlo“.

Když bych otevřela kapitolu nemocí jako je kašel, chřipka, tyfus, tak se zde objevovali pojmy jako: „nemoc z ostnatého drátu“ nebo a i to se dá nazvat nemocí „silná víra v omilostnění – k smrti odsouzený je právě v posledním okamžiku přesvědčen, že ho v poslední chvíli někdo zachrání.

Další kapitola, která se ve spojení s koncentráky nedá vynechat, protože tento nenápadný zabiják pro mnoho vězňů byl na každém rohu, a jak samo dílo říká, příděl jídla byl jedenkrát denně=polévka s chlebem, výjimečně polepšení plátkem sýru, salámu, trochu margarínu, a tak při težké práci kterou konali se není čemu divit, že trpěli neustálým hladem a bolestmi s tím spojenými,.zvlášť když byl u kuchaře, který jídlo rozdával neoblíbený, tak se mu dostalo jen vody-jakého si vývaru bez brambor. Každý si proto často přál být nenápadný, ztratit se v množství čísel a také aby se naběračka do polévky zabořila co nejhlouběji, kde bylo skryto vězňovo štěstí=pár brambůrek, které měli v tu chvíli cenu zlata.

Práce. Vězni se neflákali, vykonávali težkou práci. V zimě promrzlí na kost, protože oblečení i boty byly nekvalitní, nedostatečně teplé, a proto se stávalo, že např. měl vězeň možnost vidět, jak přinášejí 12 letého chlapce, pro kterého se nenašly boty a on tak musel stát celé hodiny bez bot na sněhu, takže mu umrzly prsty u nohou a ambulantní lékař mu je odumřelé zčernalé odlamoval pinzetou.

Tak se dostávám i k apatii, která zde vládne. Neboť náš pozorovatel se v té chvíli už nezmůže ani na hnus, zděšení, soucit nebo rozhořčení. Trpící, nemocní …to vše je po několika týdnech tak běžné, že nikým ani nehne. Další příklad je pro někoho ještě horší. Však posuďte sami: „vidím, jak jeden kamarád po druhém běží k mrtvole ještě teplé, jeden uloví pár zbylých brambor od oběda, druhý zjistil, že dřeváky na mrtvole jsou o něco lepší než jeho vlastní a tak si je vyměňuje, třetí udělá totéž s kabátem, další má radost, že ukořistil kus špagátu – pravého špagátu. Čtenář po přečtení těchto úryvků, tedy alespoň já, neví co si má myslet, po chvíli zhodnotí, že už toto neuctivé chování svědčí o tom, že každý z těchto „zlodějů“ chtěl přežít a že dílo s těmito vzpomínkami nám může pomoct vžít se do situace vězňů, kteří byli trýzněni nejen fyzicky, ale i psychicky a že život zde nebyl opravdu lehký (o tom snad nikdo nepochybuje), ale život zde by se měl spíše popsat jako ukrutný, tvrdý a spoustu dalších slov, které snad český jazyk nikdy nedokáže opravdu popsat tak abychom si tento boj dokázali alespoň trochu představit. Neboť těžkost přežití se slovy nedá popsat, ale jsou zde, jak nám dílo ukazuje faktory, které vězňům pobyt ulehčuje, byť nepatrně nebo by se dalo říct, že na tom stojí zatím jejich existence. Každý vězeň to měl jiné, avšak i sám autor velmi propaguje najít si v tomto

období, byť malý smysl života. Smát se vtípkům, které ze zoufalosti vymysleli sami o sobě a nebo (a to nesmím zapomenou zmínit), že fungovali tzv. kabarety , na které se dostali jen ti vybraní(i autor byl účastníkem této akce).

Fungovali zde také osobní taktiky přežití. Co se týče jídla vytvořili se dvě skupiny zastávající (pochopitelně) 2 názory na zkonzumování jídla- jedna volila variantu: vše co mám okamžitě sníst, hrozilo totiž, že by je o to mohl někdo připravit a druhá skupina-si jídlo schovávala na horší časy a tam i Frankl přeběhnul, i autor díla měl k tomu své důvody: když se ráno probudil tak ukonejšil ten nejkrutější hlad. Když bych to celé završila velmi dramatickým odchodem, kdy se zde udála jedna velká náhoda, která ovšem vězně provází celým pobytem v táboře, nesmím zapomenou zmínit a i autor na to poukazuje, že u některým vězňů se může projevit flegmatický pohled na život, který i přesto, že začínají novou část života, jim nemá co nabídnout-tedy tito lidé si to myslí a také se u nich může projevit něco jako agrese, když mají pocit, že mohou oplatit vše zlé, co jim bylo po celou dobu nakládáno na jejich bedra, která v mnoha případech tíhu osudu neunesla.

Vlastní názor:

Pro mě jako příležitostného čtenáře, byť pro mnohé jednoduchá kniha byla v některých úsecích dost komplikovaně popsána, a proto jsem si problémové úseky četla i dvakrát abych jim lépe porozuměla (tomu, co chce autor sdělit). Někdy mi přišlo, že je zde příliš

dojmů, pocitů mezi důležitou informací, kterou chce autor informovat, ale pokud se přes tuto část člověk, který tuto knihu čte, dostane, zjistí, že už vlastně zapomněl 1. část, a proto musí hledat o pár řádků výš, což je nepříjemné „vyhození“ z kontextu. Celkově byla kniha zajímavá a poutavá, pokud si člověk dokázal zapamatovat hlavní body. Co nám kniha opravdu přibližuje, je: krutost a bezmocnost vězňů a patrně kniha zodpovídá otázky psychického stavu vězňů, neboť často vysvětluje proč a za jakých podmínek se vězeň v duševních problémech ocitl a z mého pohledu je to „to“ co je na knize velmi autentické a já jsem byla příjemně překvapená, jak autor zpětně pomáhá objasnit důvody, které vedly k zoufalství, pocitu bezmoci. Pro čtenáře, který čte knihu pro zajímavost, je kniha zdrojem objasnění a lepšího pochopení, a tak i já jsem měla díky knize možnost se dostat do prostředí koncentračních táborů „zevnitř“, protože i historické filmy s touto tématikou jsou pohledem z vnějšku, a proto se to člověka tak nedotkne, jako když si předčítá myšlenky a bolesti vězně-autora. Na úplný konec musím dodat, že z textu lze vyvodit, jak je autor textu inteligentní, sečtělí a s jakou pokorou žije (žil) svůj život, který mu Bůh ponechal.

Co mohu použít v životě:

Celkově mi do života přináší jedno velké utvrzení, že se člověku žije špatně, pokud nemá žádný smysl života, a proto je i pro mě velice důležité žít i pro sebemenší věc na světě a už také vím, že se člověk musí nad každou špatnou zprávou zamyslet, aby zjistil, jestli je opravdu tak zlá, jak se nám to jeví, protože nás v životě mohou potkat i horší události.

Pomocné zdroje při vyhledávání životopisu:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Viktor_Frankl

http://www.psychologie.psychoweb.cz/psychologie/frankl-viktor-e—logoterapie–vule-ke-smyslu-noologie/